

FORUM

www.tygodnikforum.pl

nr 43/44 (2461/2462) rok XLVIII, 22.10–4.11.2012

TEMAT Z OKŁADKI

6 Barack Obama kontra Mitt Romney. Finisz kampanii prezydenckiej w USA. Wszystko, czego nie wiecie o kandydatach: uzależnienia, słabości, pieniądze. *The Guardian, The New York Times*

2 PROFILE

ROZMOWA

14 Czarne wróżby. Ekonomista **Nouriel Roubini** i politolog **Ian Bremmer** biorą pod lupę Europę. *Foreign Policy*

SYLWETKA

18 Sternik po przejściach. **Xi Jinping**, przyszły prezydent Chin. *Le Nouvel Observateur*

GOSPODARKA

22 Lepszy BRICS niż nic. Zimny prysznic na rynkach wschodzących. *Foreign Policy*

TEMAT TYGODNIA

26 Czad jadła. Nie ma już garkotłuków, są artyści sztuki kulinarnej. Jedzenie stało się namiastką religii, a wyznawcy z czcią traktują mistrzów. Na talerzu spodziewają się co najmniej filozofii. *The Guardian*

WYZWANIA

32 Po trupach do nieba. Turyści zakorkowali Mount Everest. *Der Spiegel*

TECHNOLOGIE

38 Z głową w chmurze. Internet największym pożeraczem energii. *The New York Times*

SPOŁECZEŃSTWO

42 Na miłość Boską! Biblia to szalone „love story”. *The New Times*

46 Odmienne stany skupienia. Nuda – niewiele pożytku, sporo zagrożeń. *The Guardian*

48 Bandycki Petersburg. Kronika ekscesów mafii. *Ogoniok*

REPORTAŻ

50 Chude lata grubego zwierza. Róg nosorożca cenniejszy od złota. *Die Zeit*

KULTURA

54 Bond i Wielki. 50 lat kariery macho ze spluwą. *Der Spiegel*

58 Śmiech pod kropiówką. **John Green** udowodnił, że powieść o śmiertelnie chorych może być pogodna. *Frankfurter Rundschau*

62 Z chaty Król. **B.B. King**, władca krainy bluesa. *The Observer*

66 Don Kichot „Newsroomu”. **Aaron Sorkin**, prawdopodobnie najlepszy scenarzysta. *El País*

NAUKA

69 Wirus na zdrowie. Terapia genowa – sukcesy i kontrowersje. *Ogoniok*

HISTORIA

72 Przedmurze draństwa. Jak Wenecja zagarnęła Konstantynopol. *Der Spiegel*

PRZEWODNIK

76 Nie od razu Kraków... Wszystkie miasta **Woody’ego Allena**. *Die Zeit*

MIKROFORUM

FELIETON

80 Wolność dla samca. A dla kobiety torebka. *Slate.fr*

◀ **Pojedynek już za chwilę. Sprawdzamy amunicję.**

◀ **Kulinaria – nowa strawa duchowa.**

◀ **Na deptaku w Himalajach.**

◀ **Krzyżowcy zboczyli z drogi.**

Zwiedziony na pokuszenie

Największym czarnym charakterem w Chorwacji okazał się katolicki ksiądz **Šime Nimac**. Ten franciszkanin, były proboszcz parafii w miejscowości Baška Voda na południu kraju, nie wytrwał w ubóstwie. Samowolnie sprzedał nieruchomości należącą do Kościoła, po czym wypłacił z parafialnego konta uzyskane w ten sposób fundusze (blisko milion euro) i się ulotnił. Co gorsza nie sam, tylko z żoną – pracownicą banku, w którym pobrał pieniądze. Prasa opisuje 34-letniego mnicha jako przystojniaka rozmiłowanego w luksusie i noszącego drogie ubrania, za którym szalały parafianki. Pościg za zbiegiem zakończył się powodzeniem:

został aresztowany w Zagrzebiu, gdy namierzono jego telefon komórkowy. Archidiecezja w Splicie musiała przeprosić wierznych za zgorszenie. Chorwacki Kościół ma też nadzieję, że uda się sądowo unieważnić dokonaną przez niego transakcję.

Na podstawie Jutarnji List

Która będzie pierwszą?

Przy okazji wszystkich ważnych wystąpień w kampanii prezydenckiej bacznie obserwowane są stroje i sposób zachowania **Michelle Obamy** i **Ann Romney**. Styl pierwszej damy – żywe kolory i nadruki – jest już znany. Nie waha się nosić strojów od amerykańskich projektantów, takich jak Jason Wu, Narciso Rodriguez, Michael Kors czy Diane von Fürstenberg. Po wielokroć nosi te same kreacje, ale w końcu mamy kryzys... Żona republikańskiego kandydata wybrała krótszą fryzurę, bardziej w stylu Jackie Kennedy. Chcąc wbić szpilkę prezydentowej, wystąpiła na konwencji republikańców w czerwonej sukience od Oscara de la Renty, który krytykował styl ubierania się „Madame O.”. Zdradziła też nazwisko swego ulubionego projektanta – jest nim Alfred Fianadaca. To doskonały wybór, aby przypodobać się wyborcom męża: ubierał Nancy Reagan. O kampanii prezydenckiej w USA piszemy na str. 6.

Na podstawie Le Nouvel Observateur

Wciąż niezastąpiony

Niełatwo zastąpić papieża **Szenudę III**, byłego patriarchę Koptyjskiego Kościoła Prawosławnego. Ten egipski hierarcha kierował Kościołem mającym około dziesięciu milionów wiernych przez 41 lat, aż do swojej śmierci 17 marca br. Od tej pory trwają poszukiwania duchownego, który objąłby to religijne i polityczne stanowisko wymagające wiele odwagi i dyplomatycznego taktu w kraju rządzonym przez islamistów.

Ubiegało się o nie siedmiu biskupów i dziesięciu mnichów. Wszyscy spełniali warunki formalne: kandydat musi być Egipcjaninem, mieć ukończone 40 lat i za sobą co najmniej 15-letni pobyt w klasztorze. Specjalna komisja selekcjonowała pięciu kandydatów. 29 października 2411 wiernych wybierze trzech finalistów. 4 listopada dziecko z zawiązanymi oczami wyciągnie z koszyka nazwisko nowego patriarchy. Jak zapewniają Koptowie, „będzie to wybór Boży”.

Na podstawie Le Point, Al-Ahram

Triumf separatysty

Bart De Wever, przywódca Nowego Sojuszu Flamandzkiego (N-VA), stracił na wadze 60 kg w osiem miesięcy. Jednak nie to uważa za swe najważniejsze dokonanie: w wyborach samorządowych wywalczył urząd burmistrza Antwerpii, kładąc kres 80-letniemu rządowi socjalistów w największym mieście Flandrii. A jego centroprawicowa partia odniosła sukces także w wielu innych flamandzkich miastach. De Wever wykorzystał ten triumf, by wezwać socjalistycznego premiera Elio Di Rupo do reformy państwa. Chciałby rozluźnić więzi z Walią i zamienić Belgię w konfederację. Szef rządu pozostał niewzruszony, podkreślając, że nie ma związku między wyborami lokalnymi a tymi na szczeblu federalnym. Nie zmienia to faktu, że pozycja polityczna flamandzkich separatystów bardzo się umocniła i będą oni z dużymi nadziejami czekać na wybory parlamentarne w 2014 r.

Na podstawie La Libre Belgique, Libération

NAMIĘTNOŚĆ MA SWÓJ KOLOR TERAZ KUSI KSZTAŁTEM

WIELKA PREMIERA 26-28 PAŹDZIERNIKA
WEŹ UDZIAŁ W JAZDACH PRÓBNYCH I WYGRAJ NOWE CLIO

www.renault.pl

NOWE RENAULT CLIO
ZAPAMIĘTASZ OD PIERWSZEGO WEJRZENIA. NA ZAWSZE

DRIVE THE CHANGE

Szczegóły konkursu na www.konkursnoweclio.pl. Zużycie paliwa w cyklu mieszanym w zależności od wersji wynosi od 3,2 do 5,5 l/100 km, emisja CO₂ od 83 do 127 g/km. Zużycie paliwa i emisja CO₂ określone zgodnie z obowiązującymi wytycznymi.

Szczegółowe informacje dotyczące odzysku i recyklingu samochodów wycofanych z eksploatacji na www.renault.pl

[Kup książkę](#)

Renault partner

Usidlony troll

W sieci WWW nic się nie ukryje: ostatnio udało się zdemaskować „największego internetowego trolla”. Jak ustalił dziennikarz amerykańskiego portalu Gawker, pod pseudonimem Violentacrez kryje się **Michael Brutsch**, 49-letni informatyk mieszkający w Arlington w Teksasie z żoną, synem oraz gromadką psów i kotów. Ten na pozór wzorowy obywatel zasłynął z pornograficznych, rasistowskich, nazistowskich i mizoginistycznych wpisów. Stał się przez to jednym z najbardziej rozpoznawalnych użytkowników popularnego serwisu Reddit. O ile zdemaskowanie Brutscha może mu zaszkodzić w codziennym życiu, to nie musi on przynajmniej obawiać się reakcji swoich bliskich. Dziennikarzom wyjaśnił, że czasami zamieszczał pornograficzne wpisy, leżąc w łóżku u boku niepełnosprawnej żony, która w tym czasie wrzucała do sieci zdjęcia delfinów albo filmiki z milutkimi zwierzątkami.

Na podstawie Gawker, Slate

Haker jeszcze wolny

Gary McKinnon od 10 lat był na celowniku Waszyngtonu. Amerykańskie władze od 2002 r. domagały się ekstradycji tego informatycznego geniusza, oskarżając go o największy w historii atak hakerski na instytucje wojskowe. 46-letni dziś Szkot włamał się do komputerów Pentagonu i NASA, unieruchamiając 300 wojskowych komputerów i niszcząc wiele danych. Jak twierdzi, zrobił to w poszukiwaniu informacji o UFO. W USA groziłaby mu kara do 60 lat więzienia.

Ostatecznie jednak brytyjskie władze zdecydowały, że haker, cierpiący na zespół Aspergera i ciężką depresję, nie zostanie wydany w ręce amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości. Minister spraw wewnętrznych Theresa May uznała, że stan zdrowia oskarżonego jest tak poważny, że należy zablokować ekstradycję. Brytyjska prokuratura musi rozstrzygnąć, czy będzie ścigany na Wyspach. Na razie McKinnon jest wolny.

Na podstawie Daily Mail

Powiedzieli:

• **Wybór jest jeden:** albo ci obrażeni zarażą się naszą demokracją, albo my się zarazimy ich teokracją.

Fernando Savater, filozof hiszpański, o żartach z Mahometa

• **Gdybym był rentierem**, korzystałbym z życia, ale w soboty i niedziele i tak kręciłbym filmy.

Alain Resnais, reżyser francuski

• **Ta kupa śmieci** musi się rozsypać.

Liao Yiwu, chiński pisarz na emigracji w RFN, o Chińskiej Republice Ludowej

• **Euro czy drachmy**, my, biedacy, pozostaniemy biedakami, a bogaci dalej będą bogaci.

Wula Bakircioglu, 66-letnia Greczynka, której obniżono emeryturę o jedną trzecią

• **To nie jest odpowiedni partner** strategiczny.

Karl Eikenberry, ambasador USA w Afganistanie, o prezydencie Hamidzie Karzaju

• **Mój dziadek** zapraszał na kolacje swoich fabrykantów, rzemieślników, handlowców i klientów i zarażał ich entuzjazmem. Tak dziś powinni robić politycy.

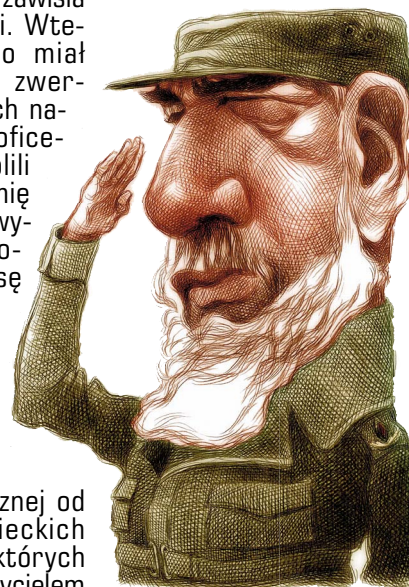
Thierry Stern, zegarmistrz szwajcarski, prezes firmy Patek Philippe

Protektor esesmanów?

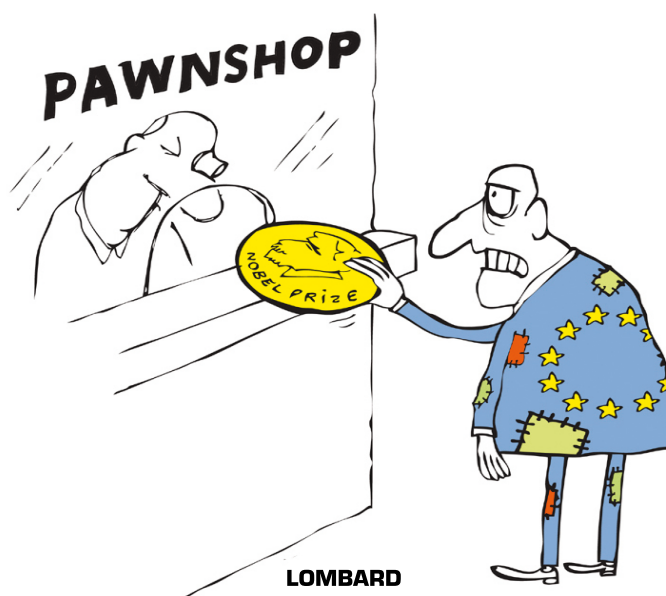
Czy **Fidel Castro** współpracował z byłymi oficerami SS? Takie sensacje można znaleźć w odtajnionych dokumentach niemieckiego wywiadu (BND). W połowie października 1962 r. wybuchł tzw. kryzys kubański. Amerykanie odkryli, że ZSRR instaluje na wyspie rakiety, w odległości mniej niż 150 km od Florydy. Nad Kubą zawisła groźba inwazji. Wtedy to Castro miał podjąć próbę zworbowania byłych nazistowskich oficerów, by szkolili kubańską armię w zamian za wysokie wynagrodzenie i szansę na nowe życie. Oprócz tego reżim kupił jakoby ponad cztery tysiące sztuk belgijskiej broni automatycznej od dwóch niemieckich handlarzy, z których jeden był założycielem ultranacjonalistycznej i rewizjonistycznej partii. Dlaczego kubańscy komuniści mieliby współpracować z byłymi nazistami? Najwyraźniej chcieli się choćby częściowo uniezależnić od Moskwy.

Na podstawie The Daily

Telegraph, Slate

Rysunek tygodnia

WYSTARCZY ODROBINA PALIWA ABY ROZPALIĆ ZMYSŁY

www.renault.pl

NOWE RENAULT CLIO

ZAPAMIĘTAŠZ OD PIERWSZEGO WEJRZENIA. NA ZAWSZE

DRIVE THE CHANGE

• 3,2 l/100 km w cyklu mieszanym, silnik Energy dCi 90 • 5 gwiazdek Euro NCAP • multimedialny ekran dotykowy

5 gwiazdek w teście Euro NCAP przeprowadzonym w 2012 r. na Clio Expression Energy TCe 90. Zużycie paliwa w cyklu mieszanym w zależności od wersji wynosi od 3,2 do 5,5 l/100 km, emisja CO₂ od 83 do 127 g/km. Zużycie paliwa i emisja CO₂ określone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Szczegółowe informacje dotyczące odzysku i recyklingu samochodów wycofanych z eksploatacji na www.renault.pl

Kup książkę

Renault zainicjuje